

Tlačová správa:

Mimovládny sektor vyzýva politické strany na dodržanie sľubu

Zástupcovia mimovládnych organizácií spúšťajú verejnú kampaň *Za zmenu financovania politiky na Slovensku*

Bratislava, 18.9.2012 – Transparency International Slovensko (TIS), Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy (INEKO) a Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť (SGI) spoločne so zástupcami ďalších mimovládnych organizácií a občanmi Slovenskej republiky vyzývajú parlamentné politické strany, aby splnili svoj verejný záväzok a **navrhli a prijali účinný zákon, ktorým sa zvýši kontrola a transparentnosť financovania politických strán na Slovensku.**

Všetkých šesť súčasných parlamentných strán pristúpilo pred parlamentnými voľbami vo februári 2012 k **verejnému záväzku presadzovať protikorupčné opatrenia v oblasti financovania politických strán v nasledovnom rozsahu:**

1. Vytvoriť nestranný a dôveryhodný **kontrolný orgán** zameraný na kontrolu financovania straníckych aktivít a tiež uplatňovanie ústavného zákona o tzv. konflikte záujmov. Voľba kolektívneho orgánu by mala byť rozdelená na viacero voliteľov (napr. parlament, ombudsman, Ústavný súd SR, mimovládne organizácie). Tento nestranný orgán musí byť dostatočne personálne a finančne vybavený.
2. Vytvoriť **mechanizmus na podporu získavania darov** od väčšieho počtu právnických osôb alebo fyzických osôb, napríklad viazaním časti štátnych príspevkov na deklarované neštátne.
3. Zaviesť **povinné deklarovanie príjmov a výdavkov** aj samotných kandidátov na centrálnej aj komunálnej úrovni.
4. **Spresniť majetkové priznania** politikov a doplniť aj o deklarovanie ich záujmov.
5. Zaviesť **centrálnu evidenciu príjmov a výdavkov** politických strán a dennú aktualizáciu údajov. Centrálnu evidenciu by prevádzkovala inštitúcia pre dohľad a kontrolu nad financovaním politických strán.
6. **Zverejňovať bezodplatné plnenia** (nepeňažné príjmy) na realizáciu straníckych aktivít od tretích osôb v rovnakom rozsahu ako dary.
7. **Sprísniť sankcie** pri neplnení si zákonných povinností, možnosť uložiť sankcie aj jednotlivcom – kandidátom za porušenie povinnosti deklarovať vynaložené prostriedky na kampaň.

Závazky strán¹:

strana/záväzok	1	2	3	4	5	6	7
KDH	iné	ÁNO	ÁNO	ÁNO	NIE	ÁNO	ÁNO
Most-Híd	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO

¹ Pôvodná výzva vrátane odpovedí jednotlivých strán je prístupná na webstránke:
<http://www.transparency.sk/zaviazu-sa-politicke-strany-sprisnit-kontrolu-ich-financovania/>.

OLaNO	ÁNO	<i>iné</i>	ANO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO
SAS	ÁNO	ÁNO (obmedzene)	ÁNO	ÁNO	NIE	ÁNO	ÁNO
SDKÚ-DS	ÁNO	ÁNO (obmedzene)	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO
Smer-SD	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO

Predstavitelia parlamentných strán sa verejne zaviazali² tieto opatrenia v prípade získania dôvery a zvolenia do NR SR navrhnuť a podporiť v **prvom roku** funkčného obdobia NR SR, t.j. do 4. apríla 2013.

Sedembodový balíček k ozdraveniu verejného života aj v reakcii na kauzu Gorila navrhli TIS, INEKO a Inštitút SGI politickým stranám. Obsahuje prehľadnenie financovania politiky, majetkových pomerov politikov a ich možných konfliktov záujmov.

Mimovládne organizácie zároveň spúšťajú **verejnú podpisovú kampaň**, ktorá bude prebiehať cez internet na webstránke <http://www.changenet.sk/?section=kampane&x=681263>. Občania si zároveň môžu stiahnuť pohľadnice, ktoré môžu zaslať svojim poslancom ako pripomenutie ich verejného predvolebného sľubu.

Politickým stranám do splnenia sľubu prehľadniť financovanie politiky ostáva ešte **198 dní**. Uplynula už takmer polovica času na plnenie sľubu a nezaznamenali sme zatiaľ žiadnu prípravu na predloženie sľúbenej úpravy.

K verejnej výzve sa zatiaľ pripojili:

Gabriel Šípoš, riaditeľ Transparency International Slovensko (TIS)
Peter Golias, riaditeľ Inštitútu pre ekonomické a sociálne reformy (INEKO)
Ctibor Košťál, riaditeľ Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť (SGI)
Robert Kičina, riaditeľ Podnikateľskej aliancie Slovenska (PAS)
Grigorij Mesežnikov, prezident Inštitútu pre verejné otázky (IVO)
Oľga Reptová, analytička MESA 10 a členka Aliancie za transparentnosť a boj proti korupcii
Emília Sičáková-Beblavá, programová riaditeľka TIS
Pavel Nechala, právnik TIS
Daniela Zemanovičová, VŠ pedagóg FM UK v Bratislave
Nora Slišková, šéfredaktorka denníka Pravda
Pavel Sibyla, novinár časopisu Trend
Jaroslav Ivor, dekan Fakulty práva Paneurópskej vysokej školy
Milan Galanda, právnik
Jiří Vlach, odborník na verejné obstarávanie
Erik Láštic, VŠ pedagóg FiF UK v Bratislave

Výskum TIS³ o kontrole peňazí v politike konštatuje, že legislatíva o financovaní rôznych politických aktivít je rozdrobená, nedostačujúca a hlavne bez účinných orgánov, ktoré by ju

² <http://www.transparency.sk/sedem-politickych-stran-sa-zaviazalo-do-roka-sprisit-pravidla-financovania-politikov/>

³ Štúdiu *Dohľadový orgán ako spôsob riešenia kontroly financií v politike na Slovensku* si je možné stiahnuť tu: http://www.transparency.sk/wp-content/uploads/2012/09/Transparency_dohladovy-organ_studia.pdf

kontrolovali. Riešením je **vytvorenie kompetentného, nezávislého orgánu, ktorý by dozeral na financovanie politických strán a konflikty záujmov.**

TIS navrhuje:

- zjednotiť volebnú legislatívu;
- vytvoriť kompetentný, nezávislý orgán – stálu Ústrednú volebnú komisiu – ktorá by dozerala na financovanie politických strán.

Ústredná volebná komisia by mala:

- kontrolovať bežné aj volebné výdavky politických strán a kandidátov;
- dohliadať aj na nefinančné plnenia pre strany mimo kampane;
- regulovať politické aktivity tretích strán (napr. občianskych združení v prospech strán);
- sankcionovať a žalovať porušenie pravidiel.

Nestrannosť Úradu by mala byť dosiahnutá rozdelením právomoci menovať komisárov medzi viacero ústavných inštitúcií podobne ako pri Ústavnom súde, dlhým mandátom a prísnyimi predpokladmi politickej neangažovanosti komisárov. Dostatočné personálne a straníckym vplyvom nepodliehajúce finančné zdroje sú ďalším nevyhnutným predpokladom nezávislosti a profesionality Úradu.

Štúdia konštatuje, že ani funkčná, nezávislá komisia nebude všeliekom pre čistotu verejného života. Bude odkázaná na spoluprácu s políciou, prokuratúrou a súdmi, ktorých výkony v politicky citlivých situáciách na Slovensku sa ukázali ako problematické. Môže byť však dobrým a relatívne lacným príspevkom k očiste politického života.

Kontakt pre médiá:

Emília Sičáková-Beblavá/Gabriel Šipoš
+421 2 5341 7207

Email: ema@transparency.sk; sipos@transparency.sk

Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy

Peter Goliaš
+421 2 5341 1020

Email: golia@ineko.sk

Slovak Governance Institute
Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť

Ctibor Košťál
0910 444 636

Email: kostal@governance.sk

Štúdia ***Dohľadový orgán ako spôsob riešenia kontroly financií v politike na Slovensku*** bola vypracovaná v rámci projektu Národný systém integrity spravovania, ktorý je financovaný programom Európskej únie Prevencia a boj proti kriminalite: Európska komisia – Directorate-General Home Affairs; a tiež za podpory International Visegrad Fund a Nadácie otvorenej spoločnosti.

